Vlaams Parlement

vergadering **C266**
zittingsjaar 2014-2015

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 11 juni 2015

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Tine Soens aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over recht op spelen
– 2371 (2014-2015) 3

VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de taxshelter
– 2372 (2014-2015) 7

VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de noodzaak van een indemniteitsregeling voor grote tentoonstellingen
– 2380 (2014-2015) 11

VRAAG OM UITLEG van Karin Brouwers aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de regionale televisie-omroepen
– 2388 (2014-2015) 15

VRAAG OM UITLEG van Tine Soens aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over recht op spelen – 2371 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Mevrouw Tine Soens (sp·a): Op 19 maart vond de rondetafel 'Goe Gespeeld!' plaats. Tijdens de rondetafel gingen verschillende beleidsmakers en experten in debat over spelen, ruimte voor spelen, het recht op spelen en hoever dat gaat. Een vraag was bijvoorbeeld of spelende kinderen geluidsoverlast betekenen.

Het charter van 'Goe Gespeeld!' omvat acht punten waarmee ze het recht op spelen in Vlaanderen willen verbeteren. Dat gaat van de mogelijkheid van alle kinderen om te kunnen spelen, over spelen is geen overlast tot het rekening houden met de impact op kinderen en jongeren bij elke beleidsmaatregel. De initiatiefnemers willen hiermee een positief speelklimaat garanderen.

In het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind staat duidelijk vermeld dat kinderen het recht hebben om te spelen. In artikel 31 lezen we: "Elk kind heeft het recht op rust en vrije tijd, op deelname aan spel en het culturele en artistieke leven."

Ook de Vlaamse Jeugdraad beveelt aan om werk te maken van speelruimte voor jeugd en het recht op spelen. In hun advies op het eindverslag van het Vlaams Jeugdbeleidsplan (VJBP) lezen we het volgende: "Er is de laatste jaren sterk werk geleverd rond speelruimte voor kinderen en jongeren. Toch zien we dat het spelende kind in de samenleving onder druk blijft staan, vooral wanneer het gaat over speelruimte en de allerkleinsten. Hoewel peuters en kleuters in operationele doelstelling 8.4 van het VJBP als nieuw aandachtspunt naar voren geschoven werd in de verdere sensibilisering over dit onderwerp, is deze focus niet weerhouden. We blijven vragen om meer en versterkte aandacht binnen de beleidsdomeinen ruimte, mobiliteit en onderwijs om de speelkansen van kinderen en jongeren te verhogen, in het bijzonder voor de allerkleinsten." De allerkleinsten zijn de meest kwetsbare groep, zowel op psychologisch als op fysiek vlak, en zij verdienen dus extra aandacht.

Minister, bent u van plan initiatieven te nemen om dit recht op spelen extra in de kijker te zetten? Zult u hierover overleg plegen met uw collega's die bevoegd zijn voor de ruimte, de mobiliteit en het onderwijs? Wordt hierbij ook aandacht besteed aan de ontwikkelingskansen van kinderen en in het bijzonder van kinderen onder de 6 jaar?

Plant u initiatieven om meer rechtszekerheid te garanderen voor het recht op spelen?

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Mevrouw Miranda Van Eetvelde (N-VA): Mevrouw Soens heeft een deel van het advies van de Vlaamse Jeugdraad over jeugdruimte voorgelezen. Daar staat inderdaad de aanbeveling om overleg te plegen met de ministers die bevoegd zijn voor de ruimte, de mobiliteit en het onderwijs om de speelkansen van kinderen die jonger zijn dan 6 jaar te verhogen. Daarnaast wordt in het advies ook aandacht besteed aan het medegebruik van bijvoorbeeld de onderwijsinfrastructuur. Ik heb dat ook al eens gesuggereerd tijdens een vorige bespreking.

Wij ondersteunen de vraag van mevrouw Soens over speelruimte en het recht op spelen. Wij vinden dat een heel belangrijk aandachtspunt.

Tijdens de vorige legislatuur ondertekende mijn fractie de resolutie over spelende kinderen. We hebben daar in het verleden dus al een en ander rond gedaan. Minister, in uw beleidsnota staat ook dat jongeren ruimte nodig hebben om te spelen, te verkennen, te experimenteren en gewoon om rond te hangen. In plannen en projecten mag de impact op kinderen en jongeren niet vergeten worden. Ik steun dan ook de vraag om in overleg met de andere bevoegde ministers na te gaan hoe er ruimte voor kinderen en jongeren kan worden gecreëerd bij initiatieven die op het Vlaamse niveau worden genomen.

Ik heb recent een schriftelijke vraag gesteld over de speelzones en speelbossen. Ik vind dat een heel goed initiatief, dat ook resultaten kan voorleggen. Bossen kunnen worden opengesteld voor kinderen en jongeren. We zien daar echter wel een groot verschil tussen de verschillende provincies. Wat hebben kinderen in West-Vlaanderen aan de talrijke speelzones in Antwerpen en Limburg behalve wanneer ze daar op kamp gaan? We verwachten van een minister van Jeugd dat hij er bij zijn collega's op aandringt om oog te hebben voor de behoeftes en belangen van kinderen. Ik ben ervan overtuigd, minister, dat u die bezorgdheid absoluut deelt.

Minister, hebt u al met uw collega's van gedachten gewisseld over de brede thematiek van speelruimte voor kinderen? Welke initiatieven zult u nog nemen?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Voorzitter, collega's, ik hoop dat u weet dat ik het recht op spelen een warm hart toedraag. Dat staat buiten kijf. Ik weet ook dat kinderen het recht hebben om te spelen. Los daarvan ben ik mij er ook ten volle van bewust dat het Kinderrechtencomité van de VN in 2010 een opmerking maakte over het bedreigde recht op spelen van een aantal doelgroepen. Ik lees even de passage voor: "Het comité vraagt de Lidstaat met aandrang meer inspanningen te leveren om het recht van alle kinderen op rust en vrijetijdsbesteding te verzekeren, te waarborgen dat ze kunnen deelnemen aan spel- en vrijetijdsbestedingen aangepast aan hun leeftijd en vrij kunnen deelnemen aan het culturele leven en kunstactiviteiten, en dat kinderen ten volle betrokken worden bij het besluitvormingsproces in dit kader. Het comité roept de Lidstaat in het bijzonder op ervoor te zorgen dat kinderen in opvangcentra, kinderen met een handicap en kinderen onder psychiatrische begeleiding gepaste en toegankelijke speelruimtes tot hun beschikking krijgen waar ze kunnen spelen en vrijetijdsactiviteiten kunnen beoefenen. Het comité dringt er voorts bij de Lidstaat op aan om achtergestelde gezinnen de noodzakelijke middelen te geven om hun kinderen de kans te bieden ten volle hun rechten uit te oefenen in overeenstemming met artikel 31 van het verdrag." Tot zover de aanbeveling.

Er is al veel is gebeurd, niet het minst door de jeugdsector zelf. De ondersteuning van de jeugdverenigingen vormt dan ook de kern van mijn jeugdbeleid. Veel verenigingen zorgen zeer concreet voor een goede vrijetijdsbesteding, en spelen vormt dan een cruciaal ingrediënt. U vermeldt zelf ook de campagne 'Goe Gespeeld', en er is de Buitenspeeldag, die dit jaar al voor de achtste keer werd georganiseerd. Ook de allerkleinsten worden daarbij niet vergeten. De meeste gemeenten voorzien in een spelaanbod voor 3- tot 6-jarigen. Bovendien was de speelpleinsector voortrekker om de leeftijdsgrens voor het jeugdwerk te verlagen tot 3-jarigen. De sector heeft ondertussen op die manier ook heel wat knowhow ontwikkeld.

In de beleidsnota Jeugd nam ik me voor om werk te maken van ontmoetingsplekken voor jongeren, niet alleen voor hen onderling maar ook intergenerationeel. Er moet voldoende publieke ruimte zijn die toegankelijk en aantrekkelijk is voor iedereen; plekken die uitnodigen om te spelen, te bewegen en te ontmoeten. Bij

de voorbereiding van het Vlaams Jeugd- en Kinderrechten-beleidsplan 2015-2019, het JKP, dat de Vlaamse Regering principieel goedkeurde op 22 mei en waarover de sectorale adviesraden, de Vlaamse Jeugdraad en het Kinderrechtencommissariaat momenteel beraadslagen, hebben we inderdaad overlegd met de vertegenwoordigers van de beleidsdomeinen Ruimte, Mobiliteit, Onderwijs, maar ook Sport, Toerisme, Armoede, Leefmilieu, Natuur. Maar ook met Kind en Gezin is intens overlegd, want zij zijn toch wel de experts met betrekking tot de zogenaamde 'early childhood', waarover het ging in operationele doelstelling (OD) 8.4 van het vorige jeugdbeleidsplan. Als u mij vraagt om verder aandacht te besteden aan speelruimte voor de allerkleinsten, dan moet ik u naar hen en naar minister Vandeurzen doorverwijzen. Het is wel degelijk de bedoeling om in het JKP al die elementen te integreren, met daarbij duidelijke engagementen van de bevoegde minister die daartoe acties op het terrein zal ontplooien.

Zoals eerder vermeld, vroeg ik mijn collega-ministers om zelf projecten en processen in te voegen die uitvoering zullen geven aan het voorbereide doelstellingenkader voor het nieuwe JKP. Het recht op spelen komt vooral aan bod onder de strategische doelstellingen 'armoede', 'jong zijn' en 'ruimte'. Met OD 1.2 'Elk kind en elke jongere kan kiezen voor een zinvolle vrijetijdsbesteding op eigen maat, met het oog op sociale ontplooiing en mentale ruimte' proberen we tegemoet te komen aan de slotbeschouwing van het VN-comité en er alvast voor te zorgen dat ook kinderen uit achtergestelde gezinnen kunnen spelen. Wanneer ik zie hoeveel acties in dat kader werden opgezet, dan heb ik er alle vertrouwen in dat we een verschil zullen maken. Onder strategische doelstelling 3 'Jong zijn' worden acties opgezet die zullen zorgen voor meer ontmoetingsmogelijkheden, inclusief speelmogelijkheden (OD 3.1), die de troeven van jong zijn – inclusief het spelen – voor de samenleving in de kijker zullen zetten (OD 3.2) en die maken dat reglementeringen niet langer de creativiteit en het initiatief van kinderen en jongeren en hun organisaties belemmeren (OD 3.3).

In de algemene commentaar nummer 17 van 17 april 2013 over het recht van kinderen op vrijetijdsbesteding in artikel 31 legt het Kinderrechtencomité het verband tussen het niet-naleven van artikel 27 – zoals een onaangepaste levensstandaard, onveilige en overbevolkte woonomstandigheden – en de gevolgen voor het recht op vrije tijd. In het beleid inzake huisvesting en ruimtelijke ordening moet rekening worden gehouden met het recht van kinderen op vrijetijdsbesteding, in het bijzonder voor kinderen die in eigen huis geen mogelijkheden hebben om te spelen of zich te ontspannen. Het strategisch doel 'ruimte' van het nieuwe JKP verwoordt het centrale streven om de beperkte ruimte die er is voor kinderen en jongeren zo groot mogelijk en zo goed mogelijk bruikbaar te maken door volop in te zetten op het medegebruik. Deze doelstelling wil tegemoetkomen aan het recht op spel en vrije tijd, het recht op een gezonde ontwikkeling en het recht om gehoord te worden, die alle in het Kinderrechtenverdrag zijn opgenomen. Ik wijs in dit verband ook op het antwoord dat minister Crevits nog maar pas op een schriftelijke vraag heeft gegeven. Zij stelt daarin dat het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGIOn) op sensibilisering en informatieverstrekking over het gedeeld gebruik van speelplaatsen zal blijven inzetten.

Er zijn nog bijkomende initiatieven. Met de Kinderrechtenmonitor brengen we een indicator uit de Stadsmonitor in beeld die nagaat welk percentage van kinderen tussen 0 en 11 jaar in de centrumsteden op percelen of adrespunten wonen binnen een afstand van 400 meter als reële loopafstand of 300 meter in vogelvlucht van publiek toegankelijke speelruimten. Het is een instrument dat moet toestaan om de ruimtes waarvan sprake dichter bij de kinderen te brengen of die voor hen toegankelijker te maken. Het comité wijst in dat verband op de lokale besturen. In het kader van de ruimtelijke ordening zouden de lokale overheden gelijke spel- en ontspanningsmogelijkheden voor alle groepen van kinderen

moeten waarborgen. Als u mij vraagt wat ik doe om de lokale besturen daarvan te overtuigen, dan kent u mijn antwoord: via het label van 'Kindvriendelijke gemeente' en de prijs 'Jeugdgemeente van Vlaanderen' stimuleren we gemeenten om mee dit verhaal te schrijven.

Uw algemene, belangrijke vraag is ook de moeilijkste om te beantwoorden. Kan ik meer rechtszekerheid garanderen inzake het recht op spelen? Vooralsnog is het mij onduidelijk of de rechtszekerheid inzake het recht op spelen onvoldoende wordt gewaarborgd.

Het komt me voor dat deze discussie in onze maatschappij niet zozeer een juridische aangelegenheid is, dan wel een die te maken heeft met het creëren van voorzieningen en mogelijkheden en van het wegnemen van barrières.

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Mevrouw Tine Soens (sp·a): Minister, ik ben blij te horen dat u het recht op spelen even belangrijk vindt als ik en de andere collega's. Ik twijfelde daar uiteraard niet aan. Aangezien u dat recht op spelen zo belangrijk vindt, bent u van plan om de campagne 'Goe gespeeld!' nog extra te ondersteunen? Nu krijgen ze 2000 euro via De Ambrassade. Zijn er plannen om dat budget op te trekken of daar meer logistieke ondersteuning aan te geven?

Ik ben uiteraard ook benieuwd naar het nieuwe Vlaams Jeugdbeleidsplan. Ik ben blij dat het recht op spelen daarin zal worden opgenomen. Ik kijk ernaar uit om te zien hoeveel aandacht dat zal krijgen.

Over de speelruimte in de centrumsteden verwijst u naar de kindvriendelijke steden en gemeenten. U bent niet van plan om nog extra acties te ondernemen om de speelruimte voor kinderen en jongeren in centrumsteden te verhogen.

Ik zal ook een vraag om uitleg stellen aan minister Vandeurzen over speelruimte voor de allerkleinsten.

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Mevrouw Miranda Van Eetvelde (N-VA): Minister, het is duidelijk dat u met de spelende kinderen begaan bent. We zullen dit verder opvolgen en een vraag om uitleg stellen aan minister Vandeurzen.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Ik zal het eerst hebben over 'Goe gespeeld!' en over onze relatie tot de steden in het bijzonder, en daarna over de brede discussie over het Vlaams Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan (JKP).

Toen ik samen met u op de studiedag van 'Goe gespeeld!' was, was ik heel verbaasd dat ze zo veel werk doen met zo weinig middelen. 2000 euro is echt twee keer niets. Zowel jullie als ik willen hen de nodige steun bieden. Ik wil gerust met hen bekijken of er meer mogelijk is. Ik zal nu niet zeggen, in het kader van de opmaak van de begroting 2016 hoeveel we kunnen doen, maar de relevantie van wat ze doen, is groot. De aanpak van hun inhoudelijke perspectieven is goed. Uw vraag hoeft niet in dovemansoren te vallen, maar laat me enige tijd en ruimte om in gesprek met hen na te gaan hoe zij de dingen zien.

Mevrouw Soens, u vraagt me om meer in contact te treden met de steden en hun eventueel meer impulsen te geven. We moeten met de administratie en het kabinet eens nagaan welke dingen we nu uit de Stadsmonitor kunnen halen omdat we zo bij de kern van de zaak komen. Wat doen de steden vandaag? De steden die vandaag bijkomende speelplek en recht op spelen ontwikkelen, zijn

steden die goed omgaan met gedeelde ruimtes. Ze denken horizontaal en slagen erin om niet alleen eilandjes en perceeltjes alleen voor de jeugd, en alleen voor de ouderen te bouwen. Die kunnen dat vraagstuk het beste oplossen. En dat is het moeilijkste. We moeten zien dat we met de steden horizontaal breed genoeg kunnen gaan en leren wat de beste aanpak is. Anderzijds moeten we ervoor zorgen dat er voldoende speelplekken komen. Ik zal de administratie vragen om dat deel van de Stadsmonitor uit te pluizen en uit te zoeken hoe we in de eerste plaats met de centrumsteden tot beter werkbare processen kunnen komen.

Ik verwacht het meeste van het Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan. Dat is het gevaar met plannen. Toen ik dat de eerste keer zag, dacht ik: my God, dit is een heel goed document, maar hoe brengen we het tot leven? Het zijn engagementen, ook vanuit mijn administratie en kabinet en van alle andere ministers. Het zal nu zaak zijn om dit accuraat op te volgen en een vooruitgangsrapport te maken, minstens om het jaar, om te zien of de doelstellingen worden bereikt. Ik neem aan dat u me door in positieve zin achter mijn veren te zitten, zult helpen.

Mevrouw Tine Soens (sp·a): Minister, uiteraard zal ik achter uw veren zitten, dat is mijn taak, zeker als oppositielid. Ik ben blij dat u de opening maakt om uit te zoeken of er iets extra's mogelijk is voor 'Goe gespeeld!'. We zullen dat zeker in het oog houden. Ze zullen er zeker heel blij mee zijn dat die opening er is.

Laten we binnenkort al eens terugkomen op de Stadsmonitor, over wat daar dan precies wordt uitgehaald.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de taxshelter – 2372 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Mevrouw Cathy Coudyser (N-VA): De taxshelter is een fiscale maatregel waarvoor het federale niveau bevoegd is. Ook voor onze Vlaamse fictie-, documentaire en animatiefilm en dus ook voor onze Vlaamse cultuur is het een belangrijke financieringsvorm. Niet alleen het financiële aspect is belangrijk, het heeft ook al zijn nut bewezen en het draagt bij tot de professionalisering en internationalisering van de Vlaamse audiovisuele sector.

Bovendien zien we dat het palet films dat via de taxshelter wordt gefinancierd inhoudelijk en stilistisch heel divers is. Het beperkt zich niet alleen tot de grote commerciële publieksfilms, het spreekt alle genres aan.

De federale taxshelterwetgeving had wel wat uitwassen en werd in de vorige beleidsperiode aangepast. Ik zal hier niet in detail treden over wat en hoe, maar ik wil wel terugkomen op het jaarverslag van het Vlaams Audiovisueel Fonds van 2014: "De hervorming van de Tax Shelter is een feit en gaat van kracht vanaf 1 januari 2015. Het was een delicate oefening: alle ontsporingen van het systeem moesten eerst blootgelegd worden om de noodzaak van een hervorming te bepleiten. Maar dit zonder dat de overheid zou beslissen om deze onmisbare fiscale maatregel af te schaffen. Het hervormingsvoorstel moest overtuigend zijn naar de overheid en naar de sector toe, én bestand zijn tegen de lobby van diegenen die het systeem grondig hadden verziekt. De interpretatie van de nieuwe Tax Shelter moet nu het evenwicht houden tussen de financiële (bank)wereld en de audiovisuele sector (filmmakers), tussen een financieel product en een financieringstool. De investeerders moeten een correct rendement

krijgen, rekening houdend met het gegeven dat het geld dat ze 'investeren' in feite belastingsgeld is."

De hervorming is dus van kracht sedert 1 januari 2015. Recent las ik in de media dat er ook daar een aantal kinderziektes zouden zijn. Er zou sinds 1 januari geen enkele ruling meer goedgekeurd zijn. Een dergelijke ruling is nochtans essentieel omdat de ruling garandeert dat de fiscus akkoord gaat.

Minister, u hebt in uw beleidsnota en ook al meerdere keren in deze commissie aangegeven dat u de taxshelter nauwgezet zult opvolgen. In edities van L'Echo en Le Soir van eind mei 2015 vernamen we dat u, samen met uw Franstalige collega bevoegd voor Cultuur, een brief over de problematiek hebt overgemaakt aan uw federale collega bevoegd voor Financiën. Daarnaast werd de problematiek ook, op vraag van de Franse Gemeenschapsregering, geagendeerd op het Overlegcomité van 27 mei 2015. De agenda bevat inderdaad het punt 'Tax shelter-systeem voor de film- en audiovisuele producties'.

Minister, ik stel vast dat u dit inderdaad nauwgezet opvolgt, maar ik zou graag weten welke bekommernissen u en uw Franstalige collega hebben aangebracht in die gezamenlijke brief over de taxshelter die aan uw federale collega bevoegd voor Financiën werd overgemaakt. Welk standpunt hebt u namens de Vlaamse Gemeenschap ingenomen op het Overlegcomité? Welke resultaten en conclusies zijn er uit dat Overlegcomité van 27 mei 2015 voortgekomen?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: De taxshelter heeft de Vlaamse audiovisuele sector inderdaad aanzienlijk versterkt en de creativiteit van Vlaamse, Belgische en Europese filmmakers die actief zijn in België en Vlaanderen gestimuleerd.

Om een antwoord te bieden op onterechte toepassingen van de wet in het verleden, die maakten dat er uiteindelijk slechts een fractie van de opgehaalde taxsheltermiddelen daadwerkelijk terechtkwam in de producties, werd de wet vorig jaar gewijzigd. Op 1 januari 2015 is deze wijziging in werking getreden. Het doel van de wetswijziging was onmiskenbaar het taxsheltersysteem opnieuw tot een echte stimulans voor de creatie van producties te maken, en niet enkel tot een interessant financieel product voor bepaalde investeerders. Het is net de realisatie van deze doelstelling die momenteel in gevaar is door de minimalistische interpretaties van de wetgeving door de FOD Financiën.

In april hebben ikzelf en minister Milquet en ikzelf daarom twee identieke brieven gericht aan de minister van Financiën waarin we onze bezorgdheid met klem hebben geuit. De taxshelter, een fiscale maatregel, mag dan wel een federale bevoegdheid zijn, toch spelen de gemeenschappen een belangrijke rol spelen in het systeem. Zij erkennen de producties immers als in aanmerking komende werken en reiken certificaten uit betreffende de inachtneming van de voorwaarden en de voltooiing van de producties waarvoor de taxsheltermiddelen worden opgehaald.

Mijn diensten hebben rechtstreeks contact met de producenten en kennen de sector goed. Op 27 maart vond een overleg plaats tussen de betrokken administraties van de gemeenschappen en de verschillende diensten van de FOD Financiën, met name de dienst voor voorafgaande beslissingen, wetgeving, vennootschapsbelasting en de nieuwe gespecialiseerde controlecel voor de taxshelter. Dit overleg moest de gemeenschappen in principe de mogelijkheid bieden om hun standpunten te verdedigen over een aantal vragen met betrekking tot de interpretatie van de gewijzigde wet. Deze vragen leken op dat ogenblik echter al beslecht te zijn binnen de FOD Financiën.

Concreet gaat het over de drie volgende pijnpunten. Het eerste belangrijke punt betreft de berekening van de waarde van het taxshelterattest, dat bepaalt hoeveel middelen een producent kan ophalen voor een concrete productie via taxshelter. Neemt men als startpunt voor de berekening 70 procent van de rechtstreeks en onrechtstreekse productie-uitgaven gedaan in de Europese Economische Ruimte (EER) of 70 procent van de rechtstreekse uitgaven in de EER? Hoewel in de memorie van toelichting van de wetswijziging de eerste interpretatie wordt vermeld en de administratie van de FOD Financiën dit in juni 2014 zelf ook communiceerde op een infomoment voor de sector, staan ze nu de tweede interpretatie voor. Het verschil tussen de eerste en de tweede interpretatie bedraagt 10 procent van het totale productiebudget. Gelet op het feit dat de financiering van een productie steeds een erg moeilijke puzzel is, en de taxshelterregeling net in het leven is geroepen om dit deels of helemaal te verhelpen, is deze 10 procent wel degelijk van belang. Bovendien geldt dit voor alle dossiers en voor alle producenten.

Tweede pijnpunt: de federale overheid eist dat de productievennootschappen die middelen ophalen rechten in de desbetreffende producties bezitten en daadwerkelijk zelf alle vereiste uitgaven in België doen. Hierdoor worden administratieve coproducenten – producenten die enkel taxsheltermiddelen inzamelen – uitgesloten. Samenwerken met administratieve coproducenten is echter een gangbare praktijk in de sector. Het betreft veelal structuren die aanleunen bij banken die al actief zijn met betrekking tot de taxshelter of banken die mogelijk geïnteresseerd zijn om zich op deze markt te begeven. Het uitsluiten van administratieve coproducenten kan negatieve gevolgen hebben voor het vermogen van banken om hoge bedragen voor taxshelterinvesteringen vrij te krijgen. Andere potentiële gevolgen zijn het ontstaan van een handel in rechten en extra geldstromen in functie van de taxshelter en niet in functie van de productie. Dit zijn twee zaken die de wetswijziging net wilde aanpakken.

Verder is er discussie over de datum die in acht moet worden genomen indien er sprake is van herfacturatie. De productiecyclus volgt niet noodzakelijkerwijze die van het ophalen van taxsheltermiddelen. Dit laatste gebeurt veelal op het einde van het jaar.

Dit verschil in ritme maakt dat een uitvoerend producent vaak al productie-uitgaven doet voor er raamovereenkomsten met investeerders zijn afgesloten en die nadien herfactureert. Enkel die uitgaven, gedaan na het afsluiten van de overeenkomst, mogen worden ingebracht om aan de bestedingsverplichtingen te voldoen. Het is wenselijk dat de eerder gemaakte uitgaven voor de productie wel in aanmerking worden genomen op basis van de datum van herfacturering. De FOD Financiën geeft momenteel niet duidelijk te kennen deze invulling voor te staan. Tot zover het slechte nieuws.

De elementen die ik heb opgesomd, zijn uitdrukkelijk opgenomen in mijn brief aan minister Van Overtveldt. Minister Milquet en ik hebben hem gevraagd oog te hebben voor onze bezorgheden bij het opstellen van de reparatiewet en de omzendbrief.

Vervolgens hebben we met zijn drieën samengezeten binnen de schoot van het Overlegcomité op 27 mei. Deze pijnpunten zijn daar expliciet aangekaart en positief ontvangen door minister Van Overtveldt.

De Vlaamse Regering kon zich vinden in het voorstel van minister Milquet om de gemeenschappen te betrekken bij het opstellen van de herstelwet en de discussies over de omzendbrief. De gemeenschappen hebben immers jarenlange ervaring met de taxshelterregeling, hebben contact met de producenten en volgen de sector inhoudelijk nauwer op dan de federale overheid.

Ook het voorstel van minister Milquet om werk te maken van een samenwerkingsakkoord tussen de verschillende betrokken overheden, werd gesteund

door alle betrokkenen. Dit samenwerkingsakkoord zou bijdragen tot intensiever overleg en een betere informatie-uitwisseling en expertisedeling tussen de federale diensten en de gemeenschappen. In het verleden ontbrak dit. De puzzelstukken van één dossier lagen verspreid bij de verschillende overheden zodat een totaalbeeld verloren ging. Dat kwam de controle niet ten goede.

Bovendien werd de fiscale controle uitgevoerd door regionale controleurs die niet altijd even goed thuis waren in de eerder complexe materie. De recente oprichting van een gespecialiseerde controlecel en de mogelijkheid om de noodzakelijke erkenning van een producent in te trekken wanneer deze zich niet aan de wet houdt, bieden hier een deel van de oplossing. Inzetten op de controle en informatie en expertise-uitwisseling tussen de overheden zal het toezicht verstevigen en bijdragen tot een gezonder beheer van het systeem.

Om een lang verhaal kort te maken, we zaten even in een alarmfase. De opstart van de wet is niet probleemloos verlopen met als gevolg dat de zaken een beetje stilliggen. Maar er is goed, snel en zonder moeilijkheden overleg geweest tussen de drie betrokken overheden om nu niet alleen maanden- of jarenlang aan een samenwerkingsakkoord te werken, maar ook om onmiddellijk de interpretatieve moeilijkheden die de FOD Financiën had opgeworpen, in het voordeel of in de logica van de gemeenschappen te doen evolueren. Dat is afgesproken tussen de politiek verantwoordelijken. We moeten er nu voor zorgen dat dit zo snel mogelijk operationeel wordt gemaakt.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Mevrouw Cathy Coudyser (N-VA): Minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord. Het is goed dat er heel snel aan de alarmbel is getrokken en dat de drie overheden daarover hebben samengezeten. Het gaat om een federale materie, maar de voeling op het terrein zit vooral in de expertise van de gemeenschappen. Dat kan de zaak alleen ten goede komen.

De uitwassen moeten eruit. Het gaat hier om een zeer goede maatregel waarbij iedereen op dezelfde lijn zit. Door samen te zitten en de expertise te delen vindt men oplossingen.

Die taxshelter is een goede maatregel. Minister, u hebt ook gezegd dat die eventueel verder kan worden geïmplementeerd in andere sectoren. Ik wil wel vragen om eerst op het terrein na te gaan of die taxshelter voor de filmsector goed werkt en of de uitwassen eruit zijn en pas dan voor een eventuele uitbreiding te gaan. Zelfs wanneer het systeem goed werkt, moeten we goed nadenken binnen welke deelsector van de media- en cultuurwereld dit kan worden toegepast en echt een toegevoegde waarde heeft. Het heeft geen zin om dat te doen in sectoren waar het geen nut heeft.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Ik deel die laatste mening. Dat sluit ook aan bij de logica en het ritme van het witboek. We moeten dit schip nu weer rechttrekken, en dat zal ook lukken.

Ik hoor van twee sectoren interesse voor het mutatis mutandis kunnen aanwenden van een taxshelter, zeker vanuit de audiovisuele sector waar men zelf modellen bekijkt. We plegen daar overleg over met hen, dat moet in het witboek terechtkomen waarna de gesprekken zullen volgen.

Er zijn momenteel ook voorzichtige aanzetten vanuit delen van de kunstsector, maar het gaat dan meer over de sector collectie vergaren en dergelijke. Dat is al een ingewikkelder verhaal. Er zijn politieke collega's die mogelijkheden zien voor

de podiumkunsten. Dat lijkt mij op het eerste gezicht minder evident omwille van het specifieke economische proces, de doorlooptijden en de toonmomenten.

We gaan alles bekijken, maar ik ben het eens met uw aanpak dat wat goed werkt, opnieuw goed of zelfs beter moet werken. Daarna kijken we voorzichtig wat er voor andere sectoren mogelijk is.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Mevrouw Cathy Coudyser (N-VA): Minister, ik ben blij met uw aanvulling. Wat de sectoren van de audiovisuele media en het collectie vergaren betreft, zijn er inderdaad mogelijkheden. Voor de podiumkunsten is dat minder evident. Dat lijkt me een heel ander verhaal waar andere mogelijkheden wellicht beter zouden zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de noodzaak van een indemniteitsregeling voor grote tentoonstellingen
– 2380 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Caroline Bastiaens

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron (Groen): Ik ben niet de eerste die hier een vraag stelt over dit onderwerp. Veel collega's hebben dat hier al voor mij gedaan. Minister, er is ook sprake van een indemniteitsregeling in uw beleidsnota, in operationele doelstelling 6. Daarin staat dat het wel degelijk de bedoeling is om het debat te voeren over de invoering van een staatswaarborgregeling voor internationale kunstwerken die voor tijdelijke tentoonstellingen aan Vlaanderen worden uitgeleend. U wilt de diverse formules onderzoeken om tot de invoering ervan in Vlaanderen te komen.

De vraag vanuit de musea is groot en niet nieuw. Het gaat over een regeling die de verzekeringskosten bij grotere tentoonstellingen kan drukken. Die kosten lopen vaak hoog op.

Op een recente schriftelijke vraag van mevrouw Coudyser antwoordde u: "Uiteindelijk achtte de toenmalige Vlaamse Regering het echter niet opportuun om een contractuele indemniteit toe te kennen zonder eenduidige decretale basis daartoe. De inzichten uit dit case-matige onderzoek lieten mijn administratie toe om de voorjaar 2014 gepubliceerde conceptnota indemniteit grondig aan te passen."

Ik wil in dat verband ook even wijzen op twee zaken. Zo is er een Europees document dat op een heel goede en overzichtelijke manier, weliswaar in het Engels, schetst hoe de indemniteitsregelingen in de Europese Unie en zelfs daarbuiten eruit zien.

Op de website van het departement is een poos geleden een aangepast conceptnota over die indemniteit verschenen. Ik ga niet in detail alle aspecten daarvan opsommen, maar toch een zin: "De ratio tussen de betaalde verzekeringspremie en de betaalde schadevergoedingen is per tentoonstelling over het algemeen vele malen kleiner dan 0,5 promille."

Het gaat hier niet over drank maar over de verhoudingskost tussen de eventuele schadegevallen en de betaalde verzekeringspremie. De premies van die

verzekering lopen zo hoog op dat die zelfs tot 15 procent van de totale kosten uitmaken.

In die conceptnota zijn tabellen opgenomen die dat aantonen. Ze zijn in de schriftelijke versie van mijn vraag opgenomen. Zo hebben de Vlaamse musea tussen 2007 en 2012 – met jaren van één tot zeven tentoonstellingen – ongeveer 1,5 miljoen euro aan premies betaald. In die periode is ongeveer 21.000 euro aan schade aangericht, aan vier tentoonstellingen. Dat is een zeer groot onevenwicht, en dat maakt ook duidelijk dat tentoonstellingen verzekeren een lucratieve zaak is.

In Nederland bestaat de regeling. Daar is in de periode van 2005 tot 2014 dankzij de invoering van een indemniteitsgarantie de commerciële verzekeringspremie verminderd met 5,1 miljoen euro. Dat is niet niks. Toenmalig minister Schauvliege was ook een voorstander. De zaak liep evenwel vast in de gesprekken over de begroting, want zo'n regeling heeft ernstige financiële gevolgen. Ze zei: "Alle dossiers en beleidsdomeinen overschouwend, heeft Vlaanderen in het algemeen al te veel waarborgen verleend. Dat is een probleem." Wat ze daarmee bedoelde, is echter nooit heel duidelijk geworden. Ik trok toen met verschillende collega's aan de kar, onder meer met de heren De Coene en De Gucht. Vandaag denk ik dat aan de lijst ook mevrouw Coudyser en de heer Bajart mogen worden toegevoegd. Het dossier ligt dus al een tijdje op oplossingen te wachten, en de vraag ernaar wordt breed gedragen.

Minister, hoever staat u met de te maken inhoudelijke keuzes? Er bestaan in Europa uiteenlopende regelingen. Veel vooronderzoek is al gebeurd. Hoe staat het daarmee? Welke timing hanteert u? Is er overlegd met uw collega bevoegd voor de begroting en de financiën? Toenmalig minister Schauvliege zei eigenlijk dat de minister van Begroting en Financiën dwarslag. Wat is de kern van het probleem? Voor een goede regeling is het ook aangewezen samen te werken met de Franse Gemeenschap. Als indemniteit zou worden toegepast voor tentoonstellingen in Brussel, zou het best ook de Franse Gemeenschap zo'n indemniteitsregeling invoeren. Is dat geen kwestie die aan bod kan komen in het kader van het cultureel samenwerkingsakkoord met de Franse Gemeenschap?

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Mevrouw Cathy Coudyser (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, ik sluit me aan bij de vragen van de heer Caron. Hoe bent u aan de slag gegaan met de geactualiseerde nota waarover u het ook had in uw antwoord op mijn schriftelijke vraag? Dit is ook een dossier voor Financiën en Begroting. Hebt u al met uw collega bevoegd voor de financiën en de begroting gesproken? Ziet zij mogelijkheden? Ook de heer Caron zei het al: over de partijgrenzen heen is er een consensus dat er een indemniteitsregeling moet komen. In mijn vraag over de tentoonstelling 'Rubens en zijn erfenis' stond het ook al: ons uitgangspunt is een experimenteel voorstel dat nadien, na evaluatie moet worden ingekanteld in een structureel gegeven, zonder dat dit zorgt voor onverantwoorde financiële risico's. We zijn voorstander van een oplossing in een verantwoord kader, en dat kader moet ervoor zorgen dat we goed omgaan met de werken in bruikleen en met de waarborgen. Wat de suggestie betreft om in het kader van het cultureel samenwerkingsakkoord met de Franse Gemeenschap de zaak aan te pakken: dat is toen ook bij minister Schauvliege aangekaart. Wordt daar ondertussen werk van gemaakt? Dat samenwerkingsakkoord biedt alleszins mogelijkheden.

Mevrouw Caroline Bastiaens (CD&V): Namens mijn fractie wil ik nog even aansluiten. De heer Caron zei terecht dat het over gigantische bedragen gaat. In een vorig leven heb ik nog meegewerkt aan het opzetten van een tentoonstelling over Vlaamse meesters in India. Het betrof een gedeelte van het reizende

collectie van het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten van België Antwerpen (KMSKA). Het was een huzarenstukje om dat rond te krijgen. Gelukkig hebben we toen sponsors gevonden om de gigantische verzekeringspremies te kunnen betalen. Het probleem is niet nieuw. In de vorige legislatuur hebben we allemaal geprobeerd om daarvoor een oplossing te vinden. Maar er is het financiële aspect, en zolang we daarvoor geen oplossing hebben, zit het dossier vast. Of hebt u de oplossing, minister? Dat zou ons heel blij maken.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Voorzitter, collega's, de druk wordt onhoudbaar! *(Gelach)*

In uw vraag schetst u een helder overzicht van de historiek van dit dossier. Ik denk dat wij allen voorstanders zijn van de invoering van een vorm van indemniteit voor inkomende werken in bruikleen, los van de concrete vorm die deze regeling moet aannemen. Medio mei bezorgde de administratie mij de recentste versie van haar conceptnota over indemniteit. De grote lijnen van deze actualisering lopen gelijk met de vorige versie van de nota van 2012. Die nota werd geactualiseerd in 2014 en is op het internet beschikbaar.

Uit de track records van de bestaande regelingen in Europa blijkt dat het aantal schadegevallen, ondanks de astronomische waardes aan gewaarborgd kapitaal, bijzonder laag ligt. Het gaat bij schade ook steeds om beperkte schade. De besparingen die een indemniteitsregeling de musea zou opleveren, zijn aanzienlijk. Dat is zeker het geval wanneer een indemniteit van 100 procent wordt geboden. Uit de informatie die de administratie verzamelde over Vlaanderen, komt hetzelfde beeld naar voor. Ik denk dus dat we er met zijn allen moeten naar streven om de invoering van een indemniteitsregeling ook in Vlaanderen te realiseren.

Samen met mijn administratie onderzoek ik momenteel de diverse formules om een indemniteitsregeling te kunnen invoeren. In dat kader is er recentelijk ook overlegd met de minister van Begroting en Financiën. Zij vindt het terecht belangrijk dat we kunnen aantonen dat het risico op schade en dus op schadevergoeding beperkt is. Ook is het belangrijk precies te bepalen wat de besparing is van een indemniteitsregeling in vergelijking met een commerciële verzekering. Uit de conceptnota blijkt dat de uitgespaarde verzekeringspremies minimaal 10.000 euro moeten belopen om afdoende kostendekkend te zijn en om dus een betekenisvolle besparing te realiseren. Dit bedrag is gebaseerd op de kosten die gemaakt moeten worden voor een beperkte risicoanalyse. Dit betekent dat de totale waarde onder indemniteit per tentoonstelling minimaal 12 miljoen euro moet bedragen. Dit minimum van 12 miljoen euro geldt enkel voor een regeling die een indemniteit van 100 procent waarborgt en elke bruikleengever instemt met indemniteit. Dat laatste is in de praktijk niet altijd het geval: de hypothese is dat 40 procent daar niet mee instemt. Voor een gemengde regeling loopt dit minimumbedrag per tentoonstelling aanzienlijk op.

Voorts is het belangrijk dat de begroting van de Vlaamse overheid voldoende ruimte biedt om de indemniteit ook daadwerkelijk te waarborgen. We spreken immers al snel over enkele tientallen miljoenen aan kapitaalswaarborg om een indemniteitsregeling zinvol te maken. Mijn voorgangster, minister Schauvliege, verwees al naar het probleem dat waarborgen voor de Vlaamse begroting stellen. De totaliteit van de kapitaalswaarborgen die de Vlaamse overheid toekent, is voor de begroting ESR- neutraal. De ratingbureaus houden evenwel rekening met de uitstaande waarborgen bij het bepalen van het risiconiveau dat ze aan de schulden van de Vlaamse en Belgische overheid toekennen. Om de risico's voor de Vlaamse overheid te beperken, kunnen we ervoor opteren om een waarborgplafond in het decreet in te schrijven.

Een afgestemde indemniteitsregeling door de Vlaamse en Franse Gemeenschap zou inderdaad ideaal zijn, maar gegeven de eerder aangehaalde elementen is dat niet onmiddellijk evident. Ik geef er dan ook de voorkeur aan om nu al een geschikte en haalbare regeling voor Vlaanderen uit te werken. Weliswaar zal ik mijn plannen hierover wel aankaarten in het overleg met de minister van de Franse Gemeenschap, om na te gaan of en hoe we eventueel in de toekomst hierrond kunnen samenwerken.

Mijnheer Caron, collega's, het dossier is opnieuw geactiveerd. Ik durf nu nog niet te zeggen wanneer we daarmee kunnen landen, maar we moeten het niet eeuwig uitstellen, want anders zijn we weer vertrokken voor een discussie van jaren, en dat is niet de bedoeling.

Er zijn misschien buiten de interne indemniteitsoplossing, die wij binnen onze publieke financiën minstens qua waarborg zouden kunnen opnemen, ook creatievere onderhandelingsmechanismen met de verzekeringsindustrie mogelijk, onder meer collectieve polissen. Ook dat pad willen we zeker bewandelen.

We moeten ons allemaal realiseren, al wil ik geen slapende honden wakker maken, dat in principe de risico's vandaag uiterst beperkt zijn. Maar als we zien hoe bepaalde groepen in bepaalde streken ver van hier gemeenschappen proberen te treffen met rechtstreekse aanvallen op kunst, durf ik niet uit te sluiten dat het in de toekomst ook zo zou zijn. Een waarborger of verzekeraar zal, helaas voor ons, dit element in de discussie meenemen. Het lijkt onrealistisch, en dan ook weer niet.

Maar het dossier is geactiveerd en we proberen nu met bijkomende informatie van de administratie de doorbraak te forceren ten aanzien van mijn geliefde collega van Financiën en Begroting, die een kunstminnend persoon is, om te kijken hoe we tot een werkbare en redelijke oplossing kunnen komen.

De heer Bart Caron (Groen): Mevrouw Bastiaens en ik kunnen het kunstminnende karakter van de minister van Financiën bevestigen, we zijn samen gesignaleerd op een concert. Dat geeft hoop.

Minister, ik ken de verschillende formules ook. Het is waar, het werkt maar vanaf een zekere waarde. Maar de grote tentoonstellingen bij ons zitten vele malen boven die 12 miljoen euro minimale som verzekeringswaarde. Er zijn formules waarbij je 40 tot 100 procent indemniteit kunt regelen. Het is voer voor specialisten om dat uit te werken.

Nu heb ik door wat het knelpunt is: de verzekeringswaarde wordt meegeteld bij de schuldratio van Vlaanderen. Terwijl het gaat om een virtuele schuld. Neem nu dat het topwerk zou worden vernietigd, kun je dat toch niet betalen. Het heeft een virtuele waarde, het kan nooit worden hersteld in originele staat. Bepaalde vormen van schade kunnen worden hersteld, maar de totaliteit niet. Als een Rubens wordt vernietigd, is dat doodjammer. Maar je kunt die niet terugkopen, in tegenstelling tot veel andere vormen van verzekering. Ik heb geen enkel probleem met het zoeken naar creatieve oplossingen met verzekeringsmaatschappijen.

U verwijst naar de gebeurtenissen met IS in Irak en Syrië, Palmyra bijvoorbeeld. Dat is dramatisch. Maar ook die zaken kun je niet terugbetalen. De verzekeringswaarde dekt enkel randkosten, problemen bij het vervoer of klimaatregeling, waardoor een kleine vorm van schade optreedt. Maar het kan nooit een volledige dekking zijn. Het zou ook vreemd zijn dat de Vlaamse overheid geld krijgt voor een peperduur kunstwerk, een waarde die zelfs niet te schatten is, in haar bezit of in het bezit van een overheid, een werk van het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen van de stad Antwerpen of wat dan ook. Wie zorgt waarvoor, dat is de kwestie.

Misschien een tip voor de minister van Financiën en Begroting: de anderhalf miljoen euro die de laatste jaren is uitgegeven voor de tentoonstellingen, belasten ons Vlaams budget ook, laat ons eerlijk zijn. Dat zit natuurlijk in de totale subsidie die aan een museum wordt toegekend, maar het is bij wijze van spreken ook een begrotingsaanslag.

In die zin komt niet de waarde in de schuld. Men zou daarvoor een fonds kunnen maken, waarin die waarde eenmalig wordt vastgelegd, waaruit kan worden geput voor vele tentoonstellingen. Zo moet het niet elke keer worden in- en uitgeboekt. Ik ben geen begrotingsspecialist, maar ik kan me niet voorstellen dat men om die reden blijvend de zaak gaat blokkeren. Ik pleit ervoor om er werk van te maken. Binnen Europa, minister, dat weet u ook, zijn we een land dat achteraan in het peloton zit.

Ik pleit daar dus voor, en ook voor het gesprek met de Franse Gemeenschap. Ik heb er vertrouwen in. Binnen zes maanden of een jaar komen we er nog eens op terug. U hebt het beloofd, minister, we houden u aan de afspraak. We zijn het allemaal eens over dit doel. Ik ben altijd bereid om de minister van Financiën en Begroting ook eens te ondervragen in de commissie, maar dan zal ik me omringen door financiële experten, want dan begeef ik me zelf op glad ijs. Dank u wel.

Mevrouw Cathy Coudyser (N-VA): Minister, ik wil u bedanken dat u het dossier weer actief opneemt en dat u ermee wilt landen. We moeten het niet eeuwig uitstellen. Ik heb er alle vertrouwen in dat u met de minister van Begroting naar oplossingen zoekt, want daar knelt het schoentje. Samen kunstminnend, net als wij hier allemaal: dat moet dus zeker lukken.

De piste van een creatieve oplossing met de privéverzekeringen moeten we zeker bewandelen. Kunt u een idee van timing geven?

Minister Sven Gatz: Bedankt voor de nuttige en concrete input. Op die laatste vraag wil ik voorzichtig antwoorden. Het is zinvol dat we er tegen het einde van het jaar een zicht op beginnen te krijgen of we vooruitgaan en in welke richting. Anders gaat het te traag.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Karin Brouwers aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de regionale televisieomroepen
– 2388 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Mevrouw Karin Brouwers (CD&V): Minister, de regionale televisieomroepen hebben met toepassing van artikel 165 van het Mediadecreet een specifieke opdracht voor de communicatie onder de bevolking en de algemene sociale en culturele ontwikkeling van de regio. Door het leveren van nieuws en achtergrondinformatie uit de eigen streek, van informatieve, ontspannende en/of culturele programma's met bijzondere aandacht voor plaatselijke evenementen, voor het lokale historische en culturele erfgoed en voor de natuurlijke leefomgeving van de regio bevordert de regionale televisieomroep de maatschappelijke betrokkenheid van de inwoners van de regio.

Concreet bepaalt artikel 165 de volgende maatschappelijke opdrachten voor de regionale televisieomroepen. Ten eerste, het bereiken van een zo groot mogelijk aantal kijkers binnen het verzorgingsgebied met programma's met regionale

informatie over het verzorgingsgebied. Ten tweede, het verzekeren van een hoge mate van betrokkenheid van kijkers bij de programma's door het aanbod van interactieve toepassingen. En ten derde, het voeren van een actief diversiteitsbeleid in de organisatie en in het programma-aanbod. Onder regionale informatie worden onder meer journaals, achtergrondinformatie, debatten, maar ook verkiezingsuitzendingen en serviceprogramma's verstaan.

Op 30 november 2012 sloot de vorige Vlaamse Regering met elk van de Vlaamse regionale televisieomroepen een samenwerkingsovereenkomst af, die nog zou lopen tot en met 2016. Met deze samenwerkingsovereenkomsten wordt tegemoetgekomen aan de vraag van de Vlaamse regionale televisieomroepen om over een meer structurele subsidie te kunnen beschikken.

Ze nemen daardoor het engagement op om de kwaliteit, de diversiteit en de pluriformiteit van het aanbod van regionale informatie te behouden en te versterken, ook programma's te ondertitelen ten behoeve van doven en slechthorenden, de decretale opdrachten zoals vastgelegd in artikel 165 van het Mediadecreet uit te voeren, de interne werking verder te professionaliseren, de samenwerking tussen de regionale televisieomroepen verder te bevorderen om de efficiëntie en effectiviteit te vergroten, en het bereik te vergroten.

Met betrekking tot de toepassing van deze samenwerkingsovereenkomsten – hoe weten we of ze dat allemaal doen? – bezorgt het onderzoeksbureau Podium Perception Management (PPM) jaarlijks, gedurende de looptijd van de samenwerkingsovereenkomst, een wetenschappelijk onderbouwd waarderingsrapport van de journaals en informatieprogramma's aan van de Vlaamse regionale televisieomroepen. Dit waarderingsrapport wordt door de administratie Media jaarlijks bezorgd aan de Vlaamse regionale televisieomroepen in het kader van hun jaarlijkse eindrapportering.

Ondanks deze samenwerkingsovereenkomsten en de daaraan verbonden structurele Vlaamse subsidies van ongeveer 200.000 euro per jaar – waarvan ondertussen iets is afgegaan –, verkeerden de regionale tv-zenders de voorbije jaren in een financieel benarde situatie. Tijdens de vorige legislatuur werd hierover vaak gedebatteerd in deze commissie. In 2010 heeft de Vlaamse overheid een onderzoeksopdracht uitgeschreven in verband met de financiering van de Vlaamse regionale televisieomroepen. In opvolging daarvan werd in 2014 het decreet aangepast, zodat de regionale tv-omroepen een bereikvergoeding konden ontvangen via de distributeurs. Dat was iets nieuws.

Minister, toen we het de laatste keer hierover hadden, zaten we jammer genoeg in een besparingscontext, maar ik wil graag weten hoe het nu is gesteld met de uitvoering van het Mediadecreet met betrekking tot de regionale televisieomroepen. Recent ontvingen ze voor de eerste keer een brief van de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) met daarin de bedragen die de distributeurs in uitvoering van het uitvoeringsbesluit van 2014 verschuldigd zijn aan de zenders voor het eerste kwartaal van 2015. Hoe evalueert u de uitvoering van deze decreetsbepaling? Betekent dit een wezenlijke verbetering van de financiële situatie van alle erkende regionale tv-omroepen? Zitten daar verschillen op? Zult u hierover in overleg gaan met de regionale televisiezenders en wat is hiervoor de timing?

Minister, wat zijn de belangrijkste bevindingen in de jaarlijkse waarderingsrapporten van de journaals en informatieprogramma's van het onderzoeksbureau PPM? Welke conclusies trekt u uit deze rapporten? In de resolutie die onlangs door dit parlement werd goedgekeurd met betrekking tot de strijd tegen de radicalisering, werd een aanbeveling opgenomen over de regionale tv-omroepen. We vragen aan de Vlaamse Regering om in de samenwerkingsovereenkomsten

met de regionale omroepen toe te zien op de uitvoering van de decretale opdracht, inclusief artikel 165, 3°, over "het voeren van een actief diversiteitsbeleid in de organisatie en in het programma-aanbod".

Minister, tijdens de bespreking van de begrotingscontrole 2015 antwoordde u positief op mijn vraag om naar aanleiding van de besparingsbeslissing (min 10 procent op de jaarlijkse subsidies) ook de samenwerkingsovereenkomsten met de regionale tv-omroepen te herbekijken. Zult u van die gelegenheid gebruik maken om de aanbeveling uit de resolutie anti-radicalisering aan te kaarten en er aandacht voor te vragen? Welke concrete acties zijn er nodig om uitvoering te geven aan deze aanbeveling?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): De vergoeding door de distributeurs is sinds 1 januari 2015 verschuldigd. Het ijkpunt voor het bereik was begin 2014. Ik ga ervan uit dat u nu nog niet ten gronde kunt evalueren. Dat is nog maar een heel korte periode.

De vraag van mevrouw Brouwers naar alle informatie die u kunt geven, is natuurlijk welkom. Daar kijken we met belangstelling naar uit.

Mevrouw Brouwers heeft het artikel uit het decreet inzake aandacht voor diversiteit geciteerd. De resolutie van de commissie Radicalisering voegt weinig nieuws toe. In artikel 163 van het decreet staat nu ook al dat daar aandacht voor moet zijn. Ik neem aan dat u dat al min of meer monitort. Ik hoop dat dan ook van u te vernemen uit uw antwoord.

De voorzitter: De heer Bajart heeft het woord.

De heer Lionel Bajart (Open Vld): Ik vraag me af of het niet te vroeg is om al echt te kunnen evalueren. Ik kan me voorstellen dat de nieuwe financieringsmethode voor de regionale omroepen betekent dat ze zelf eerst hun aanbod willen evalueren in het licht van die decretale regeling. Daar moet soms wat tijd over gaan. Een beleidsevaluatie kan pas gebeuren wanneer de financieringsmethode is aangekomen en werkt. Anders wordt niet alles opgenomen in die evaluatie.

Minister, zijn er naast de aanbevelingen van de antiradicaliseringsresolutie misschien nog andere zaken die u op tafel wilt leggen?

De heer Bart Caron (Groen): Ik wil me ook graag aansluiten namens mijn fractie. Dit is een zeer alerte vraag om uitleg. Het is inderdaad nog vroeg om te evalueren, maar het is wel de eerste keer dat we een nieuwe regeling hebben. Zij tellen de kas en maken een vergelijking tussen de oude en de nieuwe situatie. Het is goed dat we alert zijn. Ik ondersteun de stappen in dit proces voluit omwille van het belang van de regionale tv, maar ook omwille van de noodzakelijke kwaliteitscomponenten die we daarin willen zien.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Ik heb bij de VRM navraag gedaan over de uitvoering van artikel 7 van het uitvoeringsbesluit van 25 april 2014 ter uitvoering van artikel 166/1 van het Mediadecreet. Dit artikel stelt de berekeningsmethode vast die de VRM gebruikt om de vergoeding vast te stellen die de dienstenverdelers verschuldigd zijn aan de regionale televisieomroepen.

Artikel 166/1 van het Mediadecreet bepaalt dat iedere dienstenverdeler op jaarbasis 2,30 euro per abonnee bijdraagt, en dit vanaf het jaar 2015. De VRM

heeft nu voor elke dienstenverdeler het totale verschuldigde bedrag voor het eerste kwartaal bepaald, en volgens een verdeelsleutel de verdeling van dit bedrag over de negen regionale omroepen berekend.

Zonder in detail te treden, kan ik u meedelen dat de bedragen die de omroepen van alle dienstenverdelers samen voor het eerste kwartaal ontvangen, schommelen tussen 0,37 euro per abonnee voor de omroep met het laagste bereik, en 0,73 euro per abonnee voor de omroep met het hoogste bereik. Bij gelijke bereikcijfers zouden deze bedragen op jaarbasis tussen 1,48 euro en 2,93 euro per abonnee uitkomen, met 2,17 euro als mediaanwaarde. Dat is een substantieel verschil tussen het hoogste en laagste bedrag, maar zo is de regeling op dit ogenblik nu eenmaal opgesteld.

Ter vergelijking kan ik nog meegeven dat tijdens het overgangsjaar 2014 voor elke regionale omroep een vergoeding van 0,4225 euro per kwartaal of 1,69 euro op jaarbasis was voorzien. Om uit deze cijferdans wijs te geraken, wil ik u een rechte lijn geven. Het goede nieuws is dat dit voor één regionale omroep een verslechtering betekent, maar voor alle andere een verbetering. In het licht van de besparingen bij de regionale omroepen, is dit een positief element dat moet en kan worden meegenomen. Zoals steeds ben ik bereid tot overleg met de betrokken spelers, wanneer zij dat nodig achten.

In de loop van 2012 werden tussen de Vlaamse Regering en de Vlaamse regionale televisieomroepen samenwerkingsovereenkomsten voor een looptijd van vijf jaar afgesloten. Hierbij verbinden de omroepen zich ertoe een aantal performantiemaatstaven en doelstellingen te realiseren. Zo dient elke omroep voor de journaals en informatieprogramma's een gemiddelde waardering van minimaal 7 op 10 te halen.

Het waarderingsonderzoek is erop gericht jaarlijks – te beginnen in december 2012 – betrouwbare waarderingscijfers te verschaffen en dit per omroep en per informatieprogramma. Zoals u ook aanhaalt in uw vraag, krijgen de zenders jaarlijks – gedurende de duur van de samenwerkingsovereenkomst – een geactualiseerd waarderingsrapport toegestuurd.

De resultaten van de bevraging 2014, die van 13 oktober 2014 tot en met 9 november 2014 liep, werden door mijn administratie op mijn vraag op 28 november 2014 aan alle regionale televisieomroepen overgemaakt. Per omroep wordt een apart waarderingsrapport overgemaakt waarin enkel de respectieve zender met naam vermeld wordt, alle andere regionale omroepen worden geanonimiseerd. Dit om aan te geven hoe gevoelig dergelijke informatie voor deze omroepen is. Het blijft echter van belang dat de regionale televisieomroepen hun toestand en positie kunnen afmeten ten aanzien van de andere regionale omroepen, vandaar dus de beslissing om met geanonimiseerde vergelijking en rapporten te werken.

Het waarderingsrapport 2014 heeft de resultaten van de 2-meting (november 2014), vergeleken – waar mogelijk – met de resultaten van de 0- en 1-meting (november 2012 en november 2013) en de PPM-meting (Portable People Meter) van 2010. Gezien het gevoelig karakter van de informatie in het waarderingsrapport kan ik enkel algemene bevindingen meedelen. Helaas dient gesteld dat dit geen positief verhaal blijkt.

De waarderingscijfers van acht van de tien journaals liggen significant lager dan in 2013. Er dient gesteld dat – rekening houdend met het zogenaamde betrouwbaarheidsinterval – geen enkel van de journaals in 2014 de waarderingsdoelstelling van 7 op 10 behaalt. Negen van de tien journaals grenzen echter wel aan de norm van 7 op 10.

Ook de andere informatieprogramma's – rekening houdend met het betrouwbaarheidsinterval – halen de waarderingsdoelstelling van 7 op 10 niet. Ook hier grenst de meerderheid wel aan de norm van 7 op 10. Een kleine minderheid haalt de minimale waardering van 7 op 10 niet, ook niet na toepassing van de bovengrens van het betrouwbaarheidsinterval.

Met betrekking tot de kijkfrequentie is het zo dat – net zoals in 2010, 2012 en 2013 – er ook voor 2014 substantieel meer respondenten zijn die verklaren minder te kijken dan zij die meer kijken naar hun regionale televisieomroep. Voor alle omroepen samen ligt de verhouding hoger dan 2 op 1. De groep die verklaart minder te kijken, geeft ook een significant lagere waardering dan de groep die verklaart even vaak of meer te kijken dan één jaar geleden. De waardering van de groep die verklaart minder te kijken, zakt bij vele omroepen ruim onder de drempel van 7 op 10. Verwacht mag worden – aldus PPM – dat minstens een deel van deze groep definitief kan – bij mij staat geschreven: zal – afhaken. Net als bij de voorgaande metingen, blijkt dat de regionale televisie omroepen voornamelijk een ouder publiek – van +55 jaar – aantrekken. Op basis van de kijkfrequentie per leeftijdscategorie ligt het bereik bij de jongeren en jonge gezinnen zeer laag.

Het waarderingsonderzoek peilt ook naar de interesse van de kijker in regionaal nieuws. Net zoals in de voorgaande waarderingsonderzoeken blijkt dat er zowel bij jong als oud een grote interesse bestaat voor regionaal nieuws en regionale informatie. Toch blijkt televisie steeds minder belangrijk te worden als informatiebron, ten voordele van andere media, en dan vooral websites en online informatie – ik durf het bijna niet meer te zeggen. Deze trend is vooral sterk bij jongeren. De nieuwsprogramma's werden – net als in voorgaande metingen – ook beoordeeld op een aantal criteria. Hieruit blijkt dat de nieuwsprogramma's van de regionale televisieomroepen vooral niet goed scoren op de affectieve component. De kijkers beoordelen het nieuwsaanbod in het algemeen als onvoldoende boeiend en aantrekkelijk. De kijkers beoordelen de nieuwsprogramma's dan weer beter op het vlak van actualiteit en betrouwbaarheid. Dat is zeker een positieve zaak. De kijkers vinden dat de aangeboden nieuwsfeiten dus wel voldoende actueel en betrouwbaar zijn, maar ze verwachten meer geboeid en verrast te worden door het nieuws uit de eigen regio.

Ik kan uit deze bevindingen enkel concluderen dat er nog veel werk aan de winkel is en hoop oprecht dat de regionale televisieomroepen daadwerkelijk iets doen met deze resultaten. Van bepaalde omroepen, om niet te zeggen alle omroepen, weet ik dat dit het geval is. Ze zijn zich terdege bewust van hun uitdagingen. Wij hebben daarover nog een overleg gehad. De vereiste ingrepen vragen behoorlijk wat inzet, tijd en aanpassing aan bestaande formats, die hopelijk al zichtbaar worden in de resultaten van de waarderingsbarometer 2015.

Dan is er uw specifieke vraag over de recente resolutie van het Vlaams Parlement. Zoals ik ook aanhaal in mijn beleidsnota Media 2014-2019, zal ik mijn administratie de opdracht geven een evaluatie van de samenwerkingsovereenkomsten en de decretale maatregelen uit te voeren. Ook de resultaten van de waarderingsbarometer zullen hier aan bod komen. Daar de huidige samenwerkingsovereenkomsten eind 2016 aflopen, zal deze oefening in de eerste helft van 2016 opgestart worden. Op basis van de bevindingen van deze evaluatieoefening en de hieruit voortvloeiende aanbevelingen zal ik, in overleg met de Vlaamse regionale televisieomroepen, bekijken hoe we in de toekomst de opdrachten van de betrokken spelers het best laten invullen. Het lijkt mij dan ook opportuun om – indien dit op dat moment nog relevant blijkt – in deze oefening rekening te houden met de aanbeveling uit de resolutie over antiradicalisering. In die zin sluit ik mij aan bij het betoog van de heer Vandaele. Die resolutie is, bij wijze van spreken, nog warm. Wij konden er nog nauwelijks uitvoering aan

geven, maar wij nemen haar mee naar het globale debat en zullen dan zien hoe acuut deze problematiek is of zou blijken te zijn.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Mevrouw Karin Brouwers (CD&V): Minister, dank u voor het uitgebreide en zeer interessante antwoord. U hebt al heel wat elementen van evaluatie kunnen meegeven. Ik ben, eerlijk gezegd, toch een beetje bezorgd over de situatie van onze regionale omroepen. De cijfers zijn niet wat ze moeten zijn, onder meer deze met betrekking tot de kwaliteit van de journaals. Dat verdient opvolging. Het is een fragiel medium, dat toch bij de senioren zeer geliefd is. Daar moeten wij voldoende aandacht voor hebben. Deze groep wordt in de mediasector wel al eens vergeten, als ik dat, zonder kritisch te zijn, al eens mag zeggen. Net daar kijkt een grote groep wel naar. Dan mag de kwaliteit ook wel goed zijn.

Ik ben nog meer bezorgd omdat we nog maar net die besparing hebben goedgekeurd, of althans al in deze commissie. Dat maakt het allemaal toch nog wat wranger. Ik heb een sterk vermoeden over welke regionale zender het gaat. Ik vermoed dat het RINGtv is. *(Minister Sven Gatz schudt van neen)*

Toch niet? Met de laagste inkomsten vanuit de distributeurs?

Minister Sven Gatz: Mevrouw Brouwers, ik zal het navragen. Ik weet alleen dat dit momenteel een probleem vormt voor tvbrussel. Ik wil het nagaan, om zeker te zijn. Ik kan het nu nog niet bevestigen.

Mevrouw Karin Brouwers (CD&V): Ja, omdat we in Vlaams-Brabant toch heel specifieke problemen hebben. Misschien kunt u het nog schriftelijk laten weten aan de commissieleden. Ik hoop dat het inderdaad niet de Vlaams-Brabantse zijn, die een beetje dezelfde problemen kennen als de Brusselaars. We zitten daar soms in hetzelfde schuitje. *(Opmerkingen van mevrouw Yamila Idrissi)*

Van de negen zijn er acht die door de afspraken met de distributeurs wel substantieel verbeteren op dat vlak. Dat is wel een positieve zaak. Maar het blijft allemaal wat wankel. In die zin komt de vraag op tijd. Voorzitter, we moeten dat zeker begin volgend jaar, naar aanleiding van de evaluatie en de toekomstige samenwerkingsovereenkomsten, opnieuw oppikken om te bekijken hoe we eventueel nog wat kunnen bijsturen. Ik weet niet of daar nog maar eens decreetswijzigingen voor nodig zijn, maar we moeten toch eens heel goed met de loep kijken naar deze spelers, die toch belangrijk zijn voor een bepaald deel van de bevolking.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, ik ben na het antwoord van de minister op het eerste gezicht niet zo bezorgd. Het feit dat de inkomsten toch al iets hoger liggen, is op zich niet beangstigend.

Wat tvbrussel betreft, dacht ik dat tvbrussel hoe dan ook een beetje een apart financieringsregime geniet.

Dit is zeker iets om op te volgen. We zijn begonnen met te zeggen dat we nu het eerste kwartaal bekijken. Dat is nog een beetje kort. We moeten dit in de toekomst zeker opvolgen. Ik ga ervan uit dat de minister dat met zijn vele kabinetsleden in elk geval zal doen.

De heer Bart Caron (Groen): Voor de meeste omroepen zijn de financiële cijfers goed, maar ik hoop dat dit ook een kwalitatieve input kan geven want dat maakt mij wel heel ongerust. De waardering is lager, geen enkele geraakt boven

de lat, en dat is verontrustend. Vraag is of de financiële input daaraan kan remediëren. Ik hoop dat. Ik weet niet hoe de collega's de regionale televisie volgen, maar voor mij is het ook een digitaal verhaal. Bij ons kan men de verschillende items van de regionale televisie apart bekijken, en dat doe ik ook voor de thema's die me interesseren. Dat vergt echter ook goede journalistiek en goede kwaliteit, net als televisie maken.

Mevrouw Brouwers, u suggereerde om daar na de zomer op terug te komen, maar ik denk dat we beter nog een jaar wachten om de volgende ronde, cijfers en waardering te bekijken en na te gaan of we daar beleidsmatig iets mee doen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.